

skal udfoldes for at undgå stigninger i basisprisen under produktionen af flyet. Der er således etableret særlige procedurer for behandling og godkendelse af ændringer af flyet med henblik på at tilgodese enstemmighed ved sådanne afgørelser.

Såfremt den amerikanske regering skulle beslutte at købe mindre end de planlagte 650 fly, vil USA bestræbe sig på at kompensere for en sådan reduktion ved salg af fly til tredielande for derigennem at kunne fastholde maksimumprisen på 6,091 mia. dollars pr. fly.

En eventuel masseproduktion — udover ca. 2000 fly — vil medføre en fordel, idet konsortielandene fortsætter medproduktionen, også efter at en 100 pct. kompensation er opnået. Konsortielandene bliver ved eventuelle yderligere ordrer — udover de i alt 348 fly — fritaget for betaling af udviklingsomkostninger.

Spørgsmål 3.

Giver det nye svenske tilbud ministeren anledning til nye overvejelser om det formålstjenlige i at købe svenske maskiner, der nu synes at blive billigere end de amerikanske?

Svar:

Det skal indledningsvis bemærkes, at det seneste svenske tilbud fortsat indebærer, at Viggen anskaffelsen er dyrere end F-16 anskaffelsen.

Anskaffelsesprisen for 58 stk. F-16 fly er ca. 2,4 mia. d.kr., mens SAAB-SCANIAS nye tilbud for anskaffelse af 58 stk. Viggen fly er 2,49 mia. d.kr. (2,39 mia. + 0,1 mia. til told og MOMS). Det svenske tilbud er således ca. 90 mill. d.kr. højere end det amerikanske tilbud.

Det bør ligeledes understreges, at det nye svenske tilbud er modtaget fra en industri-virksomhed, og at der ikke som ved det tidligere svenske tilbud er tale om et kontrakttilbud, som er garanteret af den svenske regering.

Vurderingerne og overvejelserne i flysagen har hidtil haft som grundlag, at der forelå tilbud til 4 lande om køb af 348 fly i fællesskab.

Et hovedsynspunkt i samarbejdet mellem de 4 lande har været den store værdi, man i NATO og EUROGROUP lægger på stan-

andardiseringen af alliancens forsvarsmateriel for at forøge den operative effektivitet og bedre udnytte forsvarsbudgetternes investerings- og driftsmidler. Ikke mindst ved erstatning af de 4 landes jagerfly er bevarelsen og udvidelsen af de nuværende standardiseringsfordele af allerstørste betydning.

Disse fordele vil bortfalde, hvis Danmark alene anskaffer Viggen.

F-16 er af *de 4 landes eksperter* (styrekomiteen) karakteriseret som det i operativ og teknisk henseende bedste fly af de 3 bedømte.

Forsvarskommandoen har indstillet, at F-16 anskaffes som erstatningsfly fremfor Viggen, „som inden for næsten alle områder er vurderet lavere end F-16“.

De 4 forsvarsministre har på grundlag af deres eksperters vurderinger udtalt, at hvad angår operationelle egenskaber har F-16 ubestridelige fordele fremfor Viggen og Mirage.

Den første vurdering af det svenske tilbud af 31. maj 1975, der betyder en prisreduktion i Viggen anskaffelsen fra 3200 mill.kr. til 2490 mill.kr. (2390 mill.kr. + 100 mill.kr. til told og MOMS), eller 22 pct., efterlader en utryk følelse af, hvad der inden for anskaffelsesprisen tilbydes af reservedele og komponenter samt udrustning. Sammenholdes med erfaringerne fra Drakenkøbet, må det befrygtes, at initialanskaffelsen af dette vigtige støttemateriel reduceres i en sådan grad, at investerings/driftsbudgettet i de første år efter flyenes indfasning vil blive kompromitteret, såfremt tilfredsstillende driftsforhold skal opnås.

Det fremgår ikke klart af tilbuddet, om der er tale om det samme fly og udstyr, som oprindeligt blev tilbudt de 4 lande.

Der er ingen oplysninger om den tosædede version. Den planlagte anskaffelse omfatter 12 tosædede fly, og den hidtil tilbudte tosædede Viggen-version kan ikke accepteres som et fuldgyldigt operationelt fly. F-16s tosædede udgave er fuldt anvendelig som kampfly.

Vedrørende våbenafleveringsprøverne er det uklart, om disse er fuldstændige, som tilfældet er ved F-16. Den af SAAB nu anførte 5800 kg last er ikke dokumenteret og kræver i givet fald nærmere undersøgelse.